

22/11/2016

BR. 439

BILTEN

AERS

PROTEKLE DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

VREO „ZIMSKI PAKET“

Šta sadrži Zimski paket? Šta je sporno?

Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs

Brisel ukida plafon za veleprodajne cene električne energije

BRISEL - Evropska komisija planira da u svom tzv. „zimskom paketu“ predloži ukidanje gornje granice za veleprodajne cene električne energije, kao i regulisane maloprodajne cene, prenosi agencija **Platts** informaciju dobijeno od jednog visokog funkcionera iz EK. Direktor sektora za unutrašnje energetske tržište u EK, Klaus-Dieter Borchardt objasnio je na jednom događaju u Briselu, 9. novembra da je cilj mere da se da prilika formiranju cena na tržištu energije bez bilo kakve državne intervencije. On je rekao da su nacionalni mehanizmi kapaciteta takođe element koji može da potisne cene, pa će Komisija predložiti pravni okvir i za taj segment i svom zimskom paketu.

Borchardt je rekao i da Komisija predložiti ukidanje regulisanih maloprodajnih cena i da zatraži od vlada da razmotre alternativne puteve zaštite socijalno ugroženih potrošača, kao što su alatke socijalne zaštite. Platts prenosi podatak iz poslednjeg izveštaja ACER/CEER da su 12 EU zemalja imale zaključno sa 2015. regulisane maloprodajne cene električne energije za kategoriju domaćinstava a devet za industrijske potrošače.

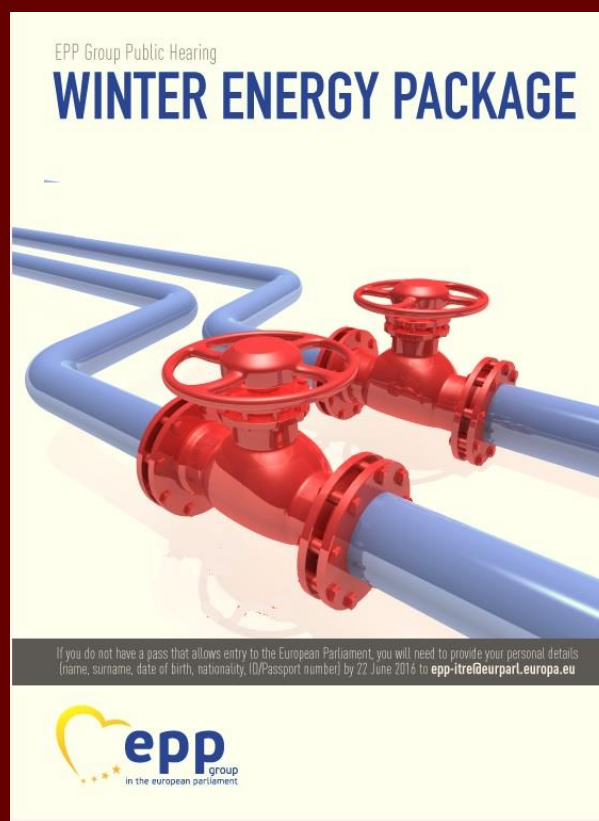
EU ukida pravo prioritnog pristupa mreži za buduće OIE projekte

BRISEL - Evropska unija planira da novim pravilima ograniči pravo proizvođača obnovljivih izvora energije da imaju prioritet prilikom prodaje proizvedene električne energije u evropski prenosni sistem, s tim što to neće važiti za postojeće OIE kapacitete, piše **Reuters**. Agencija to saznaje iz ovih dana „provaljenog“ predloga Direktive o obnovljivoj energiji koji bi Evropska komisija trebalo da objavi u sklopu prezentacije svog Zimskog paketa. Direktiva zadržava tzv. pravo „prioritne isporuke“ za postojeće sočarne i vetrofarme, dok novi projekti u zemljama EU neće imati ovu privilegiju. Nacrt zakona, kao deo paketa mera smanjenja emisije CO2 u EU za period do 2030., vezan je za okvirni cilj povećanja udela OIE u ukupnoj potrošnji energije u EU na najmanje 27% do 2030.

ZIMSKI PAKET sa osam predloga

BRISEL - „Zimski paket“ o reformama tržišta energije, koji bi Evropska komisija trebalo da otvori 30. novembra (ili eventualno nedelju dana kasnije), obuhvatiće osam zakonodavnih predloga za članice EU, rekao je Klaus-Dieter Borchardt:

1. Dopunu Direktive o energetske efikasnosti;
2. Dopunu Direktive o obnovljivoj energiji;
3. Dopunu Direktive o unutrašnjem tržištu energije
4. Dopunu Regulative o prekograničnoj trgovini strujom
5. Dopunu Regulative o uspostavljanju ACER
6. Dopunu Direktive o biogorivima
7. Regulativu o upravljanju EU energetske politikama i
8. Regulativu o sigurnosti snabdevanja el. energijom

Evropska komisija koristi zastarele klimatske ciljeve u novom izveštaju - Blog

BRISSEL - Evropska komisija informisala je 8. novembra ove godine Parlament Evrope i Savet EU o napretku koji je Evropska unija ostvarila na putu ostvarenja cilja smanjenja domaćih emisija gasova sa efektom staklene bašte

(GHG) od najmanje 40% u odnosu na stanje iz 1990. „Reč je, zapravo, o implementiranju EU Okvira za klimatsku i energetska politiku za 2030., usvojenih u oktobru 2014. „Da, dobro ste pročitali: Evropska komisija je prezentirala zastarele Okvire za 2030. kao Pariski sporazum. Pa čak i ako su svi elementi tih zastarelih smernica za 2030. trenutno u fazi revizije, Komisija nema nameru da ih usklađuje sa Pariskim sporazumom pre 2020., ako ne i 2023. godine“, komentariše specijalizovani blog o evropskoj energetskoj i klimatskoj politici **StollmeyerEU**.

IDDRI: EU van puta za ispunjenje klimatskih ciljeva

PARIZ - Evropska unija je trenutno „van staze“ ispunjenja klimatskih ciljeva za 2030. i 2050. godinu, uprkos tome što su emisije ugljen-dioksida u sektoru proizvodnje električne energije smanjene u EU za 20,9% od 2000. do 2014. godine i što je potrošnja energije u domaćinstvima smanjena za 21,2% u prvih 13 godina ovog milenijuma, upozorio je Institut za održivi razvoj i međunarodne odnose (IDDRI), sa sedištem u Parizu. Razlog je u velikoj meri u nesmanjenim emisijama CO2 u sektoru

saobraćaja, pa IDDRI u **izveštaju** konstatuje da bi do 2030. potrošnja uglja morala da bude prepolovljena na račun nisko-ugljeničnih izvora električne energije. Institut takođe predlaže kao jedno od rešenja da celokupna flotila vozila za snabdevanje životni namirnicama do 2030. bude na pogon električne energije.

Mogućnost subvencionisanja novih TE na uglj?

BRISSEL - Evropska unija tvrdi da je nastupila sa ambicioznim paketom mera na upravo održanoj globalnoj klimatskoj konferenciji u marokanskom letovalištu Marakešu, ali njen novi predlog Regulative o tržištu električne energije, koji je sa nekoliko drugih dokumenata „procureo“ u javnost, odnosno dospao do američkog portala *Politico*, najavljuje mogućnost subvencioniranja novih elektrana na uglj, uz otežavanje prilika za proizvođače obnovljive energije, komentariše *Euractiv*. Reč je o za mnoge spornom uvođenju mehanizama kapaciteta širom Evropske unije. Odsustvo određivanja plafona emisija CO2 za nove elektrane u članu 23 - „Principi dizajna za mehanizme kapaciteta“- znači da on ima potencijal da se koristi za subvencionisanje novih termoelektrana na uglj, kontatuje portal.

Šefčovič i Arijas se najčešće sastajali sa lobistima fosilnih goriva - tvrdi CEO

BRISSEL - Evropska transparentna organizacija Corporate Europe Observatory (CEO) tvrdi da su dva ključna čoveka zadužena za energetska politiku u Evropskoj komisiji, komesar Migel Arijas Kanjete i potpredsednik Maroš Šefčovič, tri od četiri sastanka sa lobistima u poslednje dve godine imali sa predstavnicima, odnosno zastupnicima korporacija, a tek 20 odsto vremena posvetili lobistima interesnih grupacija, poput nevladinih organizacija ili sindikata. U analizi koju je CEO objavio prošle nedelje pod naslovom „Kanjete zastupa interese fosilnih goriva u Marakešu“, navodi se da su britanski naftni kolosi BP i Shell i norveški Statoil bili među deset najčešćih sagovornika dvojice funkcionera Komisije - sa ukupno 14 sastanaka.

Poslanička grupa Zelenih: Nezgodno pitanje za Šefčoviča i Arijasa

STRAZBUR - Evropski poslanik i portparol parlamentarne grupe Zelenih za pitanja energetske politike, Klod Turmes, objavio je prošlog petka pregled kompletnog paketa novih energetska mera Evropske komisije i kao konstataciju postavio pitanje: „Jesu li potpredsednik (Evropske komisije zadužen za cilj formiranja energetske unije Maroš) Šefčovič i komesar (za klimatsku politiku i energiju) Arijas Kanjete zaista odani promovisanju nove energetske politike?“

Generalno su kompanije iz sektora nafte i gasa imale osam, od deset poslovnih lobista sa kojima su se sretali Šefčovič i Arijas. CEO u analizi konstatuje da je pet vodećih naftnih i gasnih kompanija, koje su se najčešće sastajale, objavilo da su u protekle dve godine za poslove lobiranja u EU utrošile ukupno 19 miliona evra.

„Nažalost, prvi od procurelih dokumenata poslat na unutrašnje konsultacije od strane Komisije veoma zabrinjava: manje ambicije, slabije upravljanje, više tržišnih prepreka za obnovljive. Uporedo, niti jedna mera koja uklanja privilegije uglju i nuklearnoj energiji. Naprotiv, mehanizmi kapaciteta će ohrabriti izgradnju novih termoelektrana na uglj u Evropi kao rezultat tzv. „tehnološki neutralnog“ pristupa,“ konstatuje Turmes, a prenosi *portal* evropskog parlamenta..

Arijas Kanjete: Spreman paket pametne i čiste energije

MARAKEŠ - EU komesar za klimatsku politiku i energiju, Migel Arijas Kanjete rekao je na samitu u Marakešu da će na kraju ovog meseca Evropska komisija objaviti svoj „Pametna i čista energetska paketa u kome će energetska efikasnost biti na prvom mestu, a Evropska unija postati broj jedan u oblasti obnovljivih izvora i to na troškovno efektivan način, koji pruža potrošačima fer dogovor“. Arijas je rekao da EU mora da ode mnogo dalje, ako želi da zadrži globalno zagrevanje ispod 2°C. „Cilj EU je da bude za volanom tranzicije ka čistoj energiji, što mora biti praćeno konkretnim merama. Prema rećima Arijasa, mere energetske efikasnosti su se pokazale izuzetno uspešnim: na svaki procenat poboljšanja energetske efikasnosti, uvoz prirodnog gasa u EU smanjivan je za 2,6%.

Štaviše, u 2015., EU je uštedela 27 milijardi dolara na uvozu energije zahvaljujući merama smanjenja potrošnje, rekao je on. Paket pametne i čiste energije će takođe imati za cilj da dodatno učvrsti snagu obnovljivih izvora u energetskom sistemu. EU je već svetski broj jedan u proizvodnji obnovljive energije po glavi stanovnika sa 0,79GW obnovljivih na svaki milion stanovnika EU, rekao je resorni "evropski ministar".

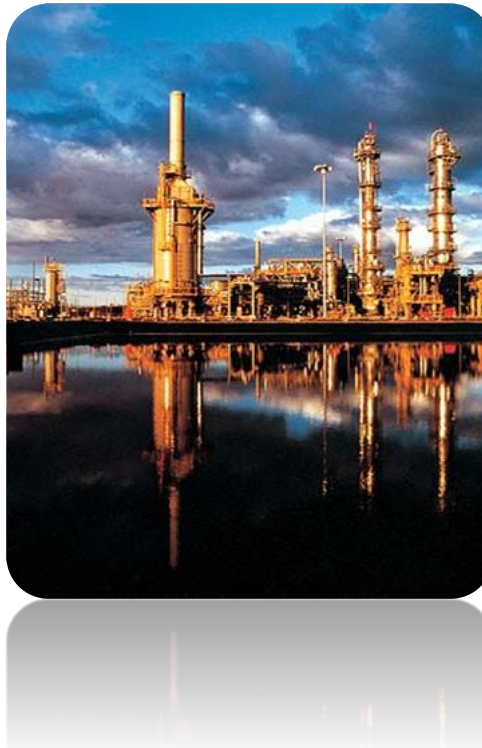
Evropska komisija ostaje protiv određivanja donje cene ETS dozvole

BRISEL - Evropska komisija zadržava svoje protivljenje određivanju minimalne cene u trgovini dozvolama za emisije (ETS) ugljendioksida, jer će tržište bolje funkcionisati sa predstojećim reformama koje će pomoći smanjenju trenutne prevelike ponude dozvola, rekao je jedan funkcioner Evropske unije. „Mi verujemo da je ETS instrument zasnovan na volumenu,“ rekao je Peter Zapfel, šef odeljenja za razvoj ETS politike unutar energetskog sektora Evropske komisije. Portal **Montel** ukazuje da Zeptelovi komentari dolaze posle objavljivanja finalne verzije nemačkog plana klimatske politike, u kome vlada u Berlinu naglašava da su potrebni jaki cenovni signali za ETS dozvole kako bi se izbeglo da se zasebnim nacionalnim merama ispunjavaju klimatski ciljevi.

TE na gas imaće najviše koristi od rasta cena električne energije na tržištu Evrope

LONDON - Operatori termoelektrana na gas imaće najviše koristi od rasta cena električne energije na tržištu Evrope, jer će ostvariti veću zaradu na električnoj energiji koju proizvode iz relativno jeftinog prirodnog gasa. S druge strane će na gubitku biti oni koji struju proizvode iz drugih izvora, poput francuskog kolosa EDF, kao i njihovi potrošači, prenosi **Reuters**. Cene električne energije u Francuskoj i Nemačkoj za isporuke u prvom kvartalu iduće godine porasle su za oko 30 odsto u poslednjih šest nedelja - na oko 40 evra za megavatčas (MWh). U isto vreme je britanska bazna cena električne energije za prvi kvartal 2017. otišla na gore za oko 25%, na iznad 60 funti za MWh. „Profit koji će proizvođači struje ostvariti po megavatu biće posebno izraženi kod onih sa elektranama na gas, jer smo zabeležili realni rast cena uglja. U istom periodu u proteklim mesecima nije zabeležen realni rast cena prirodnog gasa, dok je cena električne energije koju prodaju porasla“, citira agencija eksperta konsultantske kompanije Wood Mackenzie, Toma Hegartija.

Vreme da Brisel krene sa prisilnom primenom mrežnih pravila?

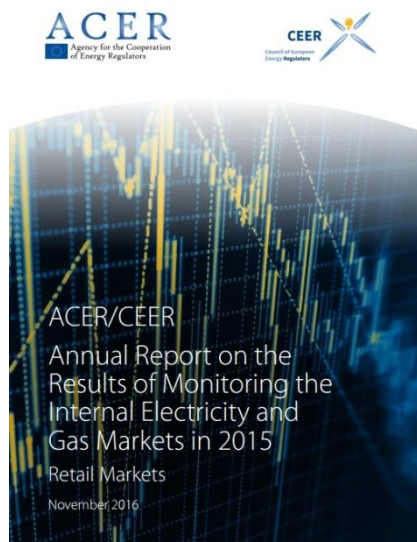
LONDON - Najnoviji godišnji izveštaj ACER vezan za implementaciju dva od pet mrežnih pravila za prirodni gas pokazuje da je jasno da vizija Evropske unije o jedinstvenom energetskom tržištu ostaje i dalje u oblasti maštarija, komentariše 11. novembra na svom blogu portal **ICIS**. Vizija primene ovih pravila je da se stvore protočna tržišta na kojima bi korisnici gasnih transportnih sistema mogli da trguju sa ovim energentom na ekonomičan i uporediv način, od Velike Britanije, do Rumunije, navodi ICIS. Međutim, realizacija ove ambicije se za sada svela na tapkanje u mestu, sa infrastrukturama, politikama i načinima poslovanja koja u ogromnoj meri variraju od zemlje do zemlje.

Ovaj globalni provajder informacija iz oblasti naftne i gasne privrede ukazuje na podatak da su EU države trenutno „na drastično različitim nivoima primene mrežnih pravila, pa ostaje otvoreno pitanje za mnoge od njih da li je došlo vreme da Evropska komisija krene sa merama prinudne primene zakona. ACER je u izveštaju naveo da je za EU prosek nivoa primene pravila mehanizama alokacije kapaciteta (CAM) iznosio 82%, pri čemu su jedino Velika Britanija i Belgija u potpunosti ispunile ovu obavezu predviđenu da se ostvari do novembra prošle godine. Na dnu lestvice bili Bugarska, sa tek 28%, a iza nje Hrvatska sa 66% kompatibilnosti. U Rumuniji, na primer, nema spremnosti da se ukinu tarife, dok je u Mađarskoj u toku proces renacionalizacije nekih energetskih poslova, što su tokovi potpuno suprotni od EU principa slobodnog tržišta i konkurencije, komentariše portal.

Međutim, naknadna dopuna pravila mrežnog balansiranja - koji ima za cilj da harmonizuje način na koji korisnici mreže uravnotežuju svoje pozicije u različitim balansnim zonama - pokazuje da su u ovom slučaju rezultati znatno lošiji. Agencija navodi da su različita tumačenja ovog pravila unutar EU država članica dovela do nedosledne interpretacije na nacionalnom nivou, pa ovaj fleksibilni prilaz u celini minira cilj pravila i odlaže njegovu primenu. Usled toga, ACER u svom izveštaju ukazuje da bi mere nametanja primene pravila mrežnog balansiranja mogle uslediti u narednim godinama.

ACER: Potrošači gasa počinju da profitiraju na padu veleprodajnih cena energije

LJUBLJANA - Mnogobrojni potrošači energije unutar Evropske unije počinju da osećaju benefite nižih cena, kao posledicu objedinjavanja tržišta energije EU, navode dva evropska regulatorna tela, ACER i CEER u Izveštaju o nadzoru tržišta prezentiranog 9. novembra u Briselu. Prosečni račun za prirodni gas za evropsko domaćinstvo smanjen je prošle godine za 4,2%, u poređenju sa 2014. Trend pada cena na veleprodajnim tržištima zabeležen u mnogim zemljama u poslednjih nekoliko godina, konačno se odrazio na račune za energiju za industrijske potrošače i račune za gas za domaćinstva, ali ne i kod računa za utrošenu električnu energiju za ovu kategoriju potrošača. „Ovaj trend duguje se, barem jednim delom, rastu udela obnovljivih izvora, kao i višku u proizvodnim kapacitetima. Kako kod prirodnog gasa, tako i kod električne energije, bolje korišćenje mreža, kao i veća konkurencija, odigrali su značajnu ulogu“, rekao je direktor Agencije za saradnju evropskih energetske regulatora Alberto Potočnig, a prenosi portal **ACER**

Telekom Slovenije odsad nudi i električnu energiju

LJUBLJANA - Telekom Slovenije je svoju ponudu interneta, televizije i telefonije proširio i na prodaju električne energije. Telekom će struju potrošačima nuditi kao snabdevač, u saradnji s nekim od proizvođača električne energije, uprkos ocenama da je došlo do zasićenja ponude usled liberalizacije tržišta energentima, prenosi **STA**.

Upozorenje Rumuniji zbog nepotpune primene Direktive o zalihama nafte

BRISEL - Evropska komisija zatražila je 17. novembra od Rumunije da obezbedi korektno sprovođenje i primenu Direktive o obavezanim zalihama sirove nafte. „Trenutno zakonodavstvo u Rumuniji zabranjuje da se zalihe nafte koriste kao sredstvo obezbeđenja, tj. kao jedno od garantnih sredstava pri uzimanju kredita ... Rumunija je takođe pogrešno implementirala pravila vezana za prava ekonomskih operatera da delegiraju njihovu obavezu obezbeđenja zaliha i uspostavljanja postupaka u vanrednim situacijama prilikom većih poremećaja u snabdevanju“, pojašnjava se u saopštenju objavljenom na **portalu** Evropske komisije. Rumunija mora u naredna dva meseca da obavesti Komisiju o merama preduzetim povodom ovog prekršaja, kako ovo izvršno telo EU ne bi prosledilo slučaj Sudu pravde EU.

